

Komma hem-rapporten 2020

Framtidens statusboende är grönt

Del 5

Framtidens statusboende är grönt

SBAB:s undersökning visar att fler personer i Sverige tror att det kommer att bli status att bo hållbart framöver. Vad får det för konsekvenser för våra beteenden, och är det tillräckligt för att få till den förändring som krävs för att nå hållbarhetsmålen? Enligt antropologen Katarina Graffman kan status vara ett effektivt sätt att förändra beteenden i positiv riktning, men om vi vill få till snabbare förändringar kan inte allt ansvar läggas på individen.

Framtidens statusboende är klimatsmart och nära naturen

När vi frågade personer i Sverige vad de tror kommer få högre status när det gäller boende framöver hamnade – inte särskilt förvånande – att äga sin bostad i topp. Men tittar vi på de andra resultaten kan vi se tecken på ett värderingsskifte, där ett hållbart hem ersätter ett stort och exklusivt boende som statusmarkör.

Det här tror Sverigebor kommer bli mer status när det gäller boende i framtiden*

Äga sin bostad	50%
Bo klimatsmart	39%
Bo nära naturen	35%
Bo exklusivt	29%
Bo på landet	24%
Bo i stan	24%
Bygga sitt eget boende	24%
Bo stort	23%
Köpa nybyggnation	21%
Bo mindre och mer yteffektivt	17%
Hyra sin bostad	8%

*Flera svarsalternativ möjliga

Status viktigt medel för att driva positiv utveckling

Att en så pass stor andel tror att det kommer bli mer status att bo klimatsmart framöver ser antropologen Katarina Graffman positivt på, eftersom hon menar på att just status kan vara en viktig drivkraft för att förändra beteenden i en positiv riktning:

I Sverige finns en skamkultur där vi "skammar" individen när hen gör fel, vilket inte är ett särskilt effektivt sätt att få folk att ändra varken attityder eller beteenden – snarare kan skam ha en kontraproduktiv funktion. För att driva förändring är det bättre att jobba med uppmuntran och morötter, och då kan just status vara en sådan.

Unga tar klimatsmart för givet, äldre tänker ekonomiskt

Något förvånande visar det sig att andelen som tror att det kommer bli status att bo klimatsmart ökar med åldern: bland de upp till 29 år tror knappt en tredjedel (31 procent) att det kommer bli mer status att bo klimatsmart, jämfört med nästan hälften (46 procent) bland de över 60 år. Hur kan det komma sig, i en tid då unga ofta beskrivs som de mest klimatengagerade? Enligt Katarina Graffman kan resultatet bero på att inställningen till hållbarhet skiljer sig mellan generationerna:

Unga tar mer för givet att saker man konsumerar, alltifrån mat till boende, är klimatsmart. De förutsätter att någon annan redan tagit ansvaret. Dessutom är klimathotet fortfarande en fråga som är för långt bort från många ungas verklighet. Att så pass många äldre svarar att klimatsmart boende kommer bli status framöver tror jag beror på att de tänker utifrån ett ekonomiskt perspektiv, det är billigare att leva klimatsmart och det är något man i den äldre generationen har med sig sedan uppväxten.

Regleringar och lagstiftning avgörande för förändring

Samtidigt som Katarina menar att status kan vara ett effektivt sätt att få till positiv samhällsförändring betonar hon att det inte kommer räcka att hållbarhet blir statusmarkör för att få till förändring i tillräckligt snabb takt, och i tillräckligt stor skala:

Även om många tror att det kommer bli mer status att bo klimatsmart betyder det inte att de faktiskt kommer göra det själva. Till syvende och sist handlar valen vi gör ofta om pengar, och få anser sig ha råd att lägga de pengar som idag krävs för att leva hållbart – inte minst när det kommer till boende. Tiden är knapp, och för att få till förändring på riktigt kan vi inte lägga ansvaret på individen, istället behöver det bli både lättare och mindre kostsamt att göra klimatsmarta val. De mest effektiva lösningarna handlar därför dels om att boendeaktörer behöver sätta klimatsmarta val som standard när de gäller alltifrån material till uppvärmning, och dels om att från politiskt håll reglera och lagstifta för att begränsa och hindra icke-hållbara val.

Katarina Graffman, Antropolog
Foto: Sören Vilks